

HÖGSKOLAN
DALARNA

Institutionen för hälsa och samhälle
Psykologi III
C-uppsats 15 hp
HT -09

Föräldrastöd, neuroticism och självkänsla - en sambandsstudie

Maria Lodin

Examinator: Roger Melin

Handledare: Lena Linde

Högskolan Dalarna
79188 Falun
Tel vx 023- 778 000

Föräldrastöd, neuroticism och självkänsla
- en sambandsstudie

Maria Lodin

Det är av stor vikt för ungdomen att ha tillgång till nära relationer och studier har funnit samband mellan ett bra stöd/ relation till föräldrarna och en god självkänsla. Människans personlighet spelar även en avgörande roll för välmåendet. Egenskapen neuroticism har enligt tidigare forskning visat sig predicera en låg självkänsla. Syftet med föreliggande studie var att undersöka sambanden mellan föräldrastöd, neuroticism och självkänsla. Femtioju undersökningsdeltagare från en gymnasieskola i Stockholms kommun deltog i undersökningen. Resultatet visade att en hög grad av neuroticism resulterade i en låg självkänsla, samt att bra föräldrastöd resulterade i en hög självkänsla. Killar uppvisade en högre grad av självkänsla, medan tjejerna hade en högre grad av neuroticism. Ingen signifikant effekt påträffades berörande att föräldrastöd skulle ha varit en faktor vilken modererar effekten av neuroticism på självkänsla. Föreliggande studie visar på vikten av kunskap om riskfaktorer samt riskgrupper för en psykisk ohälsa.

Många av de hälsoproblem som uppkommer i vuxen ålder grundläggs i människans unga år och det är därmed av stor vikt att kartlägga och satsa på riskförebyggande insatser för barn och ungdomar (Socialstyrelsen, 2007). En god självkänsla anses fungera som ett skydd mot hälsoproblem (Statens offentliga utredningar, 2006).

Självkänsla

Johnson (2003) anser att behovet av en god självkänsla är ett av det starkaste behoven en människa har. Självkänsla beskrivs enligt Cullberg-Weston (2006) som vår känsla inför oss själva. Det handlar om den inre tillfredsställelse och tillit vi känner till oss själva (Johnson, 2003). Graden av självkänsla hos människan varierar, den kan vara antingen hög eller låg. Den är dock relativt stabil och bestående över tid (Johnson, 2003). En hög grad av självkänsla innebär att man vågar stå upp för sig själv och accepterar sig själv för den man är (Cullberg-Weston, 2006). God självkänsla kännetecknas även av att öppet visa känslor samt att ha en positiv grundsyn till livet (Johnson, 2003). Människor med en låg grad av självkänsla tenderar att ofta kritisera de mesta de själva gör. Många tenderar att vara känsliga för kritik, samtidigt som de ofta förväntar sig negativa reaktioner från omgivningen (Cullberg-Weston, 2006). Forskning på ungdomar har även påvisat samband mellan låg självkänsla och hälsoproblem, såsom depression (Martyn-Nemeth, Penckofer, Gulanic, Velsor-Friedrich & Bryant, 2009; Siyez, 2008; Yarcheski, Mahon, Yarcheski & Hanks, 2008). Självkänsla kan med andra ord ses som ett mått på välmående (Mahon, Yarcheski, & Yarcheski, 2004). Vidare ligger en låg självkänsla i många fall även bakom andra psykologiska och sociala problem, såsom missbruk, våldsbeteenden och självmordsbenägenhet (Johnson, 2003).

Enligt Johnson (2003) utvecklas självkänslan redan under tidig barndom. Föräldrarnas bekräftelse, trygghet och omsorg under människans barndom har en avgörande roll för hennes självkänsla senare i livet. Cullberg-Weston (2006) hävdar att det är just bekräftelsen som är kärnan i hur självkänslan byggs upp. Vikten av en tidig och nära relation till föräldrarna får även stöd i Bowlbys (1969) anknytningsteori. Människans förmåga till anpassning i livet är beroende av det anknytningsmönster som utformas under hennes unga år. Barn som har en trygg anknytning, d.v.s. en trygg, emotionell och kontinuerlig relation till föräldrarna, tenderar att vara mer avslappnade, stabila, vilja utforska sin omgivning, samt löper en mindre risk för psykologisk stress och sjukdom senare i livet. Senare forskning har även bekräftat att en trygg anknytning gynnar en hög grad av självkänsla (Huntsinger & Luecken, 2004; Wu, 2009), medans människor med låg självkänsla ofta har tidigare erfarenheter av bristande bekräftelse (Cullberg-Weston, 2006).

Otaliga rapporter samt undersökningar studerar samt diskuterar könets påverkan på självkänslan (Ahlgren, 1991; Pritchard, 2010). Johnson (2003) anser att det endast är en myt att killar har bättre självkänsla än tjejer. Vidare påpekar hon att det istället handlar om könsrelaterade inlärd beteende- och attitydmönster, vilka förknippats och förväxlats med självkänsla. I andra undersökningar (Ahlgren, 1991; Nowicka, Hoglund, Birgerstam, Lissau, Pietrobelli & Flodmark, 2009) rapporteras det istället om högre självkänsla bland killar än tjejer. Då självkänslan kan ses som ett mått på den psykiska hälsan (Mahon et al., 2004) överrensstämmer ovan nämnda undersökningar med svenska studier (Socialstyrelsen, 2007) berörande ungdomars hälsa. Socialstyrelsen rapporterar nämligen om bättre psykiskt välbefinnande hos killar än tjejer.

Relationen till föräldrarna och självkänsla

Självkänslan grundas, vilket nämns ovan, till stor del under barndomen. Det är dock av stor vikt att en god kontakt upprätthålls mellan föräldrarna och barnet för en fortsatt god utveckling av självet och självkänslan. Dagliga upprepningar av interaktioner i familjen skapar avtryck i vårt inre (Cullberg-Weston, 2006).

Under tonåren sker en väldigt intensiv själv-utvecklingsprocess hos ungdomar (Cullberg-Weston, 2006). Erikson (1985) beskriver det som en tid av identitetsförvirring, rent av en kamp för identiteten. Ungdomen söker under perioden efter andra människor att tro på (Erikson, 1969). Det är av stor vikt för ungdomar att ha tillgång till nära relationer. (Statens folkhälsoinstitut, 2006).

Barnombudsmannen (2004) definierar en nära relation som en person man kan vända sig till för att prata med om sina problem, samt en person man kan känna sig så pass bekväm med att man kan vistas i samma rum utan att prata. I en undersökning gjord av Barnombudsmannen (2002, refererat i Barnombudsmannen 2004) ombads barn och ungdomar lista hur en bra förälder ska vara och uppträda. Ur rapporten framkom att en bra förälder ska bry sig om, vara snäll, lyssna på och vara förstående gentemot sitt barn. Ett flertal rapporter har belyst vikten av en god relation mellan ungdomar och deras föräldrar (Barnombudsmannen, 2004; Statens offentliga utredningar, 2001). Enligt svenska undersökningar (Barnombudsmannen 2003, refererat i Barnombudsmannen 2004; Statens offentliga utredningar, 2001) väljer ungdomar att i första hand vända sig till sin förälder/sina föräldrar när de behöver hjälp, stöd, prata om sina problem och bekymmer.

Statens offentliga utredningar (2006) hävdar att en god relation till föräldrarna är avgörande för ungdomens psykiska hälsa. Vidare, efter antaganden om ökade problematiska

familjesituationer i samband med ökad psykisk ohälsa bland ungdomar (Vårdförbundet, Sveriges Psykologförbund, Akademikerförbundet SSR och Barnombudsmannen, 2002) fastslår Barnombudsmannen (2004) att föräldrar har en viktig roll berörande att skapa trygghet, motverka oro och rädsla samt bygga upp självkänslan hos ungdomarna. Studien finner stöd hos Brottsförebygganderådet (2001) som fastslår att ungdomar till föräldrar som brister i förmågan att skapa en förtroendefull och känslomässig kontakt utsätts för en större risk att utveckla emotionella störningar. Forskning stödjer ovan nämnda antaganden, genom att visa på starka samband mellan en god relation till föräldrarna och en minskad risk för mentala hälsoproblem, samt direkta samband mellan en god relation till föräldrarna och självkänsla (Arslan, 2009; Hair, Moore, Garrett, Ling, Cleveland, 2008; Park, 2009).

Personlighet och självkänsla

Personlighet beskrivs som speciella mönster av beteenden och tänkande, (Martin, Carlsson, Buskist, 2007) vilka är stabila och varaktiga över tid och olika situationer (Cervone, Pervin, 2008). Egenskapsteorin, en av personlighetsinriktningarna, har dock sin utgång i att de grundläggande egenskaper även kan förändras under livets gång (Fahlke, Johansson, 2007). Egenskaperna har en ärftlig (Eysenck, 1970) och biologisk grund, men nyanseras av den omgivning vilken människan växer upp i (Eysenck, 1968; Fahlke et al., 2007). Personlighetsegenskaperna grundas nämligen tidigt i människans liv och följer därefter alltså med individen under utvecklingen. De grundläggande egenskaperna kallas för karaktärsdrag, vilka summerar en människas typiska beteende, hur en människa oftast är och beter sig (Cervone et al., 2008). Alla människor innehar de grundläggande personlighetsegenskaperna, det som skiljer oss åt är att vi har mer eller mindre av egenskaperna (Fahlke et al., 2007). Har en människa en stark tendens att bete sig på ett visst sätt beskrivs denna person som att vara hög på just det karaktärsdraget (Cervone et al., 2008).

Enligt forskaren Hans Jürgen Eysencks ursprungliga teori kunde personligheten beskrivas av två huvuddimensioner, nämligen introversion/extraversion samt instabil/stabil. Den sistnämnda dimensionen har ofta ett flertal benämningar, såsom emotionalitet, instabilitet eller neuroticism. I föreliggande studie kommer dimensionen hädanefter omnämnas neuroticism. Graden av extraversion och neuroticism varierar för varje människa. En person som är extravert karaktäriseras av att vara aktiv, optimistisk, sällskaplig och utåtriktad, medan den introverta har motsatta kännetecken (Eysenck, 1968). Neuroticism, vilket är den personlighetsegenskap som föreliggande studie lägger fokus på, beskriver en människas känslomässiga stabilitet (Fahlke et al., 2007). Höga värden av neuroticism kännetecknas av att vara dystert, ängslig, rastlös och trångsynt, medan låga värden av dimensionen innefattar drag av att vara lugn, sorglös och jämn i humöret (Eysenck, 1968).

Emotionellt lugn och stabilitet, d.v.s. en låg grad av neuroticism, är starkt förknippad med en hög självkänsla (Johnson, 2003). Studier har gjorts där undersökningar (Lonnqvist, Verkasalo, Makinen & Henriksson, 2009; Neiss, Stevenson, Legrand, Iacono & Sedikides, 2009) indikerar att det finns ett samband mellan personlighetsegenskapen neuroticism och en framtida mental ohälsa hos människan. Watson, Suls och Haig (2002) fann i sin studie även direkta samband mellan neuroticism och självkänsla.

Berörande könsskillnader hos personlighetsegenskapen neuroticism har forskning (Eysenck & Eysenck, 1964; Linde & Hedberg, 2007 ; Lynn & Martin, 1997) visat att kvinnor är mer neurotiska än män. Detta överrensstämmer med Feingolds (1994) undersökning vilken visar att kvinnor tenderar att vara mer ängsliga än män. Ängslighet är en av egenskaperna som kännetecknar neuroticism (Eysenck, 1968).

Syfte och hypoteser

Syftet med föreliggande studie är att undersöka om och på vilket sätt variablerna föräldrastöd och neuroticism är relaterade till begreppet självkänsla.

Grundat på tidigare forskning (Arslan, 2009; Hair, Moore, Garrett, Ling, Cleveland, 2008; Park, 2009), vilken har funnit samband mellan en god relation till föräldrarna och graden av självkänsla, antas det i föreliggande studie finnas ett samband mellan en god relation till föräldrarna och en hög grad av självkänsla.

Det antas även finnas ett samband mellan en hög grad av neuroticism och en låg självkänsla. Antagandet grundar sig och antas vara kongruent med tidigare forskning (Watson, Suls & Haig, 2002). Likväl antas det finnas en könsskillnad gällande neuroticism hos deltagarna. I överrensstämmelse med tidigare forskning (Linde et al., 2007) antas tjejer ha en högre grad av neuroticism än killar.

Det antas finnas en signifikant könsskillnad vad gäller självkänslan hos ungdomarna. Socialstyrelsen (2007) rapporterar om ett bättre psykiskt välbefinnande bland killar än tjejer. Socialstyrelsens rapport, i överrensstämmelse med tidigare forskningsresultat om en högre självkänsla bland killar än tjejer (Ahlgren, 1991; Nowicka, Hoglund, Birgerstam, Lissau, Pietrobelli, Flodmark, 2009) utgör grunden för ett antagande om en högre grad av självkänsla hos killar än hos tjejer.

Vikten av föräldrastöd under ungdomsåren är avgörande för ungdomens mentala hälsa och därmed deras självkänsla (Arslan, 2009; Hair, Moore, Garrett, Ling, Cleveland, 2008; Park, 2009). I föreliggande studie antas det finnas ett samband mellan de två variablerna föräldrastöd och neuroticism, en så kallad "bufferteffekt", det vill säga att föräldrastöd är en faktor som modererar effekten (Baron & Kenny, 1986) av neuroticism på självkänsla. En människa med en hög grad av personlighetsegenskapen neuroticism, vilken enligt tidigare forskning (Watson, Suls & Haig, 2002) borde inneha en låg grad av självkänsla, antas uppvisa en högre grad av självkänsla om hon har en hög grad av upplevt föräldrastöd. Föräldrastödet antas fungera som en "buffert", då det minskar och motverkar risken för att utveckla emotionella störningar och mental ohälsa (Arslan, 2009; Hair, Moore, Garrett, Ling, Cleveland, 2008; Park, 2009).

Följande hypoteser testades:

- a) Det föreligger ett positivt samband mellan relationen till föräldrarna och självkänsla.
- b) Det föreligger ett negativt samband mellan neuroticism och självkänsla.
- c) Tjejer innehar en högre grad av neuroticism än vad killar har.
- d) Killar innehar en högre grad av självkänsla än vad tjejer har.
- e) Föräldrastöd modererar effekten av neuroticism på självkänsla.

Metod

Undersökningsdeltagare

Undersökningen genomfördes på en gymnasieskola i Stockholms kommun. Elever i årskurs 1 på skolan tillfrågades att delta i undersökningen. Totalt medverkade 57 deltagare, 23 tjejer och 34 killar i undersökningen efter ett externt bortfall på två deltagare och ett internt bortfall på två deltagare. Deltagarna var i åldrarna 16 och 17 år. Några gymnasieskolor i Stockholms kommun valdes ut och kontaktades därefter via telefon och e-mail. Skolansvarige på respektive skola fick ta del av studiens syfte, deltagarnas rättigheter till anonymitet och frivillighet, samt att de slutligen fick en kopia av enkätundersökningen. Efter visat intresse och godkännande om att genomföra enkätundersökningen från en gymnasieskola bestämdes datum och tid för genomförandet av undersökningen. Undersökningsdeltagarna informerades både muntligt och skriftligt om att deltagandet var både frivilligt, anonymt samt att det fanns möjlighet att avbryta testet under genomförandets gång.

En pilotstudie genomfördes för att kontrollera studiens upplägg samt förståelsen av enkäten. I pilotstudien deltog fyra personer i åldern 17 år. Efter genomförandet av pilotstudien beslutades att behålla enkäten i sitt ursprungliga skick.

Apparatur och material

Undersökningen bestod av en enkät (se bilaga A) utformad i tre delar. Den första delen berörde begreppet självkänsla. Rosenbergs self-esteem scale, (Rosenberg self-esteem scale) vilket är ett test för att mäta självkänslan, utvecklades av M. Rosenberg (Rosenberg, 1965, refererat i Boucher, Kaiping, Junqi, Lei, 2009). Rosenbergs self-esteem scale (Rosenberg self-esteem scale) användes för att mäta graden av självkänsla hos ungdomarna. Testet översattes på egen hand från engelska till svenska. Rosenbergs self-esteem scale (Rosenberg self-esteem scale) består av 10 påståenden (ex. ”Jag känner att jag har flera goda egenskaper.”) Till varje påstående fanns en svarsskala från 1 till 4 (1= Stämmer helt, 2=Stämmer ganska bra, 3= Stämmer inte särskilt mycket, 4= Stämmer inte alls) där deltagaren ombads skatta hur väl de instämde i påståendet. Poängsättning sker på följande sätt. Gällande påståendena 1,2,4,6 och 7 ger svar 1 (stämmer helt) 3 poäng, medan svar 4 (stämmer inte alls) ger noll poäng. Påstående 3,5,8,9 och 10 bedöms genom en omvänd poängsättning (Rosenberg self-esteem scale). Ett Cronbach's alphavärde på .75 har rapporterats i tidigare rapport (Martyn-Nemeth, et al., 2009). Rosenbergs test har även i andra tidigare studier (1979, refererat i Park, 2009; Park, 2009) visat på en både hög reliabilitet och validitet.

Den andra delen av enkäten bestod av 6 frågor rörande ungdomens uppfattade relation till och stöd från föräldrarna. Frågorna är tagna ur Socialstyrelsens (2005) frågeformulär ”Hur mår du?”. De 5 första frågorna är direkt tagna ur frågeformuläret ”Hur mår du?”, medan fråga 6, vilken även den är utformad av Socialstyrelsen, blev något omformulerad för att bättre passa in i enkäten. Ett exempel på en fråga berörande ungdomens relation till föräldrarna var: ”Har du det bra hemma?” Till varje fråga fanns återigen en svarsskala från 1 till 4 (1= Mycket ofta, 4=Mycket sällan eller aldrig) och deltagaren blev ombedd att skatta var på skalan de passade in. Poängsättningen för deltestet föräldrastöd skedde genom en omvänd skala från 3-0. Det vill säga alternativ 1 gav 3 poäng, alternativ 2 gav 2 poäng och så vidare. Reliabiliteten för föreliggande test gav ett Cronbachs Alfa värde .856.

Den sista delen bestod av ett personlighetstest. Ett mätinstrument, Eysenck Personality Inventory (EPI) (Eysenck & Eysenck 1964) för huvuddimensionerna extraversion och neuroticism utvecklades av Eysenck. EPI har framställts i två olika former, form A och form

B. De två formerna utvecklades för att underlätta jämförelser och omtester (The Scientist, 1990) Delar av de båda EPI (Eysenck Personality Inventory) Form A och B (Hedberg, 2006; Olsson 2008) har använts för att mäta personlighetsegenskapen neuroticism (samt extraversion). Testet består av 48 frågor, (ex. Har du lätt för att känna dig sårad?) hälften berör neuroticism och resterande berör extraversion. Till varje fråga ges svarsalternativet ”ja och ”nej”. Berörande poängsättning finnes instruktioner i manualen EPI-Eysenck Personality Inventory, Synpunkter och svenska undersökningsdata (Bederoff-Petersson, Jägtoft, Åström, 1968) Tidigare undersökning (Bederoff-Petersson et al., 1968) visar gällande E-variabeln en reliabilitet för Form A .86 respektive Form B .63. På N-variabeln ger Cronbachs alpha värde .80 för Form A och .86 för Form B, vilket gör att liknande värden antas på föreliggande undersökning. EPI har i tidigare undersökningar visat på en hög validitet (Eysenck et al., 1964; White, Stephenson, Child & Gibbs, 1968).

Procedur

Enkäterna delades ut till deltagare i tre olika klasser under lektionstid. Alla deltagare informerades muntligt om studiens syfte samt att medverka i undersökningen var både frivillig och anonym. Undersökningsdeltagarna ombads även att läsa igenom de tre muntliga instruktionerna som följde varje deltest innan de besvarade vart och ett av deltesten. Enkäterna delades ut och samlades in vid ett och samma tillfälle.

Databearbetning

Undersökningsmaterialet har bearbetats i statistikprogrammet SPSS 17.0 (Statistical Package for the Social Sciences). Ett Cronbach's alpha-test genomfördes för att kunna ange reliabiliteten för testet föräldrastöd. Två t-tester utfördes med syftet att undersöka en möjlig könsskillnad berörande variablerna självkänsla och neuroticism. Två enkla regressionsanalyser genomfördes för att undersöka möjliga samband mellan föräldrastöd och självkänsla, respektive mellan neuroticism och självkänsla. Slutligen har en tvåvägs ANOVA genomförts i syfte att se om variablerna föräldrastöd och neuroticism på något sett samverkade och gav några effekter på självkänslan. Författaren ville undersöka om föräldrastöd kunde fungera som en ”bufferteffekt” för en hög självkänsla då graden av neuroticism var hög. Ur tvåvägs ANOVAn fanns även möjligheten att utläsa möjliga samband mellan föräldrastöd och självkänsla, samt mellan neuroticism och självkänsla.

Resultat

Tabell 1 redovisar undersökningsgrupperna killars och tjejers respektive medelvärden och standardavvikelser berörande variablerna självkänsla, föräldrastöd samt neuroticism. Ur tabellen framkommer att killar har en högre grad av självkänsla, medan tjejerna uppvisar en högre grad av neuroticism.

Tabell 1. Medelvärden (M) och standaravvikelser (S) gällande självkänsla (0-28), föräldrastöd (0-18) och neuroticism (0-24) för respektive undersökningsgrupp.

Kön		Självkänsla	Föräldrastöd	Neuroticism
Kille	M	22,79	13,00	8,06
	S	4,72	3,77	4,10
Tjej	M	20,04	12,96	15,22
	S	4,88	4,12	4,35
Total	M	21,68	12,98	10,94
	S	4,93	3,88	5,47

Med avseendet på att testet föräldrastöd någorlunda omformulerades inför föreliggande studie utfördes ett reliabilitetstest med Cronbach's alpha på ovan nämnda test. Cronbach's alpha gav ett värde på .846.

Könsskillnader

Två t-test genomfördes för att undersöka eventuella könsskillnader berörande neuroticism och självkänsla. Ett t-test, vilket utfördes för att undersöka en möjlig könsskillnad berörande personlighetsegenskapen neuroticism visade att undersökningsgruppen tjejer uppnådde en signifikant högre grad av neuroticism än killar ($t = -6,308$, $df = 55$ ($p < .001$) oriktad hypotes). Berörande variabeln självkänsla visade t-testet på signifikanta könsskillnader ($t = 2,130$, $df = 55$ ($p < .05$) oriktad hypotes). Killarna uppgav en högre grad av självkänsla än vad tjejerna gjorde.

Föräldrastöd, neuroticism och självkänsla

En enkel regressionsanalys utfördes för att undersöka ett möjligt samband mellan föräldrastöd och självkänsla. Resultatet gav inget signifikant samband (standardiserat $\beta = .257$, $t = 1.969$, $p = .054$). Det positiva (ej signifikanta) sambandet visar dock att en god relation till föräldrarna ger en hög grad av självkänsla. Föräldrastödets påverkan på självkänsla testades även med enkla regressionsanalyser med varje fråga separat som oberoende variabel. De Bonferroni-korrigerade p-värdena visade att endast fråga 3 ("Har du det bra hemma?") gav signifikant prediktion av självkänsla ($p < .05$, efter korrigering .00083).

Ytterligare en enkel regressionsanalys genomfördes för att se om det fanns något samband mellan neuroticism och självkänsla. Analysen visade att neuroticism signifikant predicerade självkänsla (standardiserat $\beta = .497$, $t = 4,249$, $p < .001$). Höga värden av neuroticism var förknippat med låg grad av självkänsla och ca 25 % ($R^2 = .247$) av variansen i självkänsla kunde förklaras i termer av variationen i neuroticism.

En tvåvägs ANOVA med neuroticism och föräldrastöd som random-variabler, vilken i ursprungligt syfte genomfördes för att studera en möjlig bufferteffekt, visade dock signifikanta effekter av både ett samband mellan föräldrastöd och självkänsla ($F = 2,838$, $df = 13$, $p < .05$) samt ett samband mellan neuroticism och självkänsla ($F = 3,252$, $df = 15$, $p < .01$).

Den tvåvägs ANOVA vilken genomfördes för att studera om föräldrastöd modererar effekten av neuroticism på självkänsla, visade inte på någon signifikant effekt gällande bufferteffekten ($F = .935$, $df = 16$, $p = .564$).

Diskussion

Syftet med föreliggande studie var att undersöka det uppfattade föräldrastödets respektive personlighetsegenskapen neuroticisms samband med ungdomens självkänsla. Förutom att undersöka eventuella samband mellan variablerna syftade föreliggande studie på att studera eventuella könsskillnader berörande graden av självkänsla respektive graden av neuroticism, samt undersöka om föräldrastöd är en faktor som modererar effekten av neuroticism på självkänsla. Resultatet visade att det fanns ett signifikant positivt samband mellan föräldrastöd och självkänsla. Ett signifikant negativt samband påträffades gällande neuroticism och självkänsla. Vidare resulterade studien i signifikanta könsskillnader berörande både neuroticism och självkänsla. Tjejer uppvisade en högre grad av neuroticism medan killar uppvisade en högre grad av självkänsla. Ingen så kallad bufferteffekt påträffades i föreliggande studie.

Resultatet i föreliggande studie visar att den första hypotesen (a), att en högre grad av upplevt föräldrastöd resulterar i en högre grad av självkänsla, ej fick stöd i uträkningar med den enkla regressionsanalysen och därmed inte kunde godtas. Resultatet gav ingen signifikant effekt, men det svaga positiva sambandet ($R=.257$, $p=.054$) indikerar ändå på att en högre grad av upplevt föräldrastöd gav en högre grad av självkänsla. Efter utförda uträkningar av tvåvägs ANOVAn visade det sig dock finnas ett signifikant samband mellan föräldrastöd och självkänsla. Förklaringen till de olika resultaten antas vara att beräkningssätten för analyserna är olika, vilket kan leda till olika resultat. Resultaten av tvåvägs ANOVAN stödjer tidigare forskning, (Arslan, 2009; Hair et al., 2008; Park, 2009) det finns ett positivt samband mellan föräldrastöd och självkänsla. En av förklaringarna till resultatet antas vara att ungdomar till föräldrar som brister i förmågan att skapa en förtroendefull och känslomässig kontakt utsätts för en större risk att utveckla emotionella störningar (Brottsförebygganderådet, 2001). Självkänsla kan ses som ett mått på välmående (Mahon, Yarcheski, & Yarcheski, 2004) och en låg självkänsla ligger i många fall bakom psykologiska problem, såsom emotionella störningar (Johnson, 2003). Författaren i föreliggande studie har valt att, trots ett signifikant samband mellan föräldrastöd och självkänsla, ändå nedan diskutera eventuella möjligheter och orsaker till det ej signifikanta sambandet som kunde utläsas i den enkla regressionsanalysen.

Nära relationer har tidigare visat sig vara av stor vikt för ungdomens hälsa (Statens folkhälsoinstitut, 2006) och framförallt ökar ett gott stöd och en nära relation till föräldrarna chansen till en hög grad av självkänsla (Hair et al., 2008). Ovan nämnda studier antas ligga till grund för och kunna förklara det svaga positiva sambandet mellan föräldrastöd och självkänsla. Det ska ej glömmas att fråga 3, "Har du det bra hemma?" visade på ett signifikant samband med självkänsla. Detta tyder på att det finns vissa antaganden som berör relationen till föräldrarna som predicerar självkänslan (se nedan gällande innehållsvaliditeten). Att föreliggande studies enkla regressionsanalys inte visade något signifikant samband mellan föräldrastöd och självkänsla antas kunna finna sin förklaring i Statens offentliga utredningars rapport (2001) "Barn och ungdomars välfärd". På frågan "Om du är bekymrad eller oroar dig för något, vem eller vilka brukar du då prata med?" svarade de flesta ungdomar att de pratar med sina föräldrar, men studerar man rapporten noggrant så anger ändå 65 % att de föredrar att pratar med en kompis. Detta tyder på att det ändå finns en stor andel vilka föredrar att prata med kompisar och föreliggande studie kan möjligtvis på grund av för liten storlek på undersökningsgruppen blivit något missvisande. En annan förklaring skulle kunna vara att deltagarna inte svarat sanningsenligt på alla påståenden. Deltestet "Självkänsla" innehar ett antal frågor vilka bedöms som känsliga och detta kan bidra till att deltagarna tenderar att svara något annat än vad de egentligen tycker. Författarens egna uppfattning är att påståenden i deltestet "Föräldrastöd" däremot inte tynger och påverkar deltagarnas ärlighet på samma sätt som i deltestet "Självkänsla". Med tanke på att testet inte var väletablerat samt någorlunda omformulerat valdes att göra ett reliabilitetstest vilket angav en hög reliabilitet (.846) Därmed behölls alla frågor i deltestet föräldrastöd. Däremot ifrågasätts innehållsvaliditeten i föreliggande studie. Testet "Hur mår du?" (Socialstyrelsen, 2005) är ej väletablerat och författaren i föreliggande studie har inte lyckats finna någon tidigare information om validitet för testet. Det antas finnas en möjlighet att testet inte täckte in vad som avses att täcka in berörande en "relation till föräldern". Detta antas kan ha påverkat resultatet i föreliggande studie. Föreliggande resultat antas kunna vara generaliserbar med tidigare forskning, (Arslan, 2009; Hair et al., 2008; Park, 2009) vilken även den berör ungdomar i samma ålder.

Den andra hypotesen (b) var att det antogs finnas ett negativt samband mellan neuroticism och självkänsla. Hypotesen fick stöd i föreliggande studie, en högre grad av neuroticism resulterade i signifikant lägre grad av självkänsla. Emotionellt lugna och stabila människor

har ofta enligt tidigare studier en hög grad av självkänsla (Johnson, 2003). Neurotiska människor däremot karaktäriseras av att vara instabila och ängsliga, (Eysenck, 1968) vilket alltså representerar motsatsen till ovan nämnda antaganden om en hög grad av självkänsla. Neuroticism, vilket beskriver en människas känslomässiga stabilitet (Fahlke et al., 2007), är kopplat till den psykiska hälsan, (Lonnqvist et al., 2009; Neiss, et al., 2009) vilket även självkänslan är (Mahon et al., 2004). De båda begreppen skulle därmed kunna ses som mått på psykisk hälsa och välmående och resultatet i denna studie stödjer därmed tidigare forskning om ett negativt samband mellan neuroticism och självkänsla (Watson et al., 2002). Berörande generaliserbarheten för deltestet personlighet antas det finnas några synpunkter och önskemål för framtida forskning vilka är värda att beröra. Föreliggande studies deltest kan till viss del generaliseras till andra studier. Tidigare studier, vilka visat på att det finns ett samband mellan hög grad av neuroticism och låg grad av självkänsla har både representerade deltagare i samma ålder som i föreliggande studie, (Neiss et al., 2009) men även deltagare i andra åldrar (Lonnqvist et al., 2009), vilket gör att det inte går att generalisera till alla tidigare studier vilka är nämnda. Detta antas kunna ha betydelse för resultat av genomförda studier, då det finns ett test, J-EPQ (Junior Eysenck Personality Questionnaire) (Eysenck, 1965) vilket är utformat för barn och ungdomar. Testet är rekommenderat för barn och ungdomar i åldrarna 7-15 år (J-EPQ-Junior Eysenck Personality Questionnaire). Vid genomförandet av enkätundersökningen upptäcktes det en brist i förståelsen av EPI (Eysenck et al., 1964) hos undersökningsdeltagarna. Framförallt en fråga ("Är du mycket energisk och ibland oföretagsam?") hade många deltagare bekymmer med att förstå. I och med att undersökningsdeltagarna i föreliggande studie var i åldrarna 16-17 år samt att pilotstudien inte innefattade några missförstånd togs beslutet att använda sig av EPI (Eysenck et al., 1964) istället för J-EPQ (Junior Eysenck Personality Questionnaire). Den oklarhet runt en del frågor som uppkom i föreliggande studie är att tänka på inför framtida forskning och val av test. Det antas, med minskad risk för missförståelse kunna vara en fördel att använda J-EPQ (J-EPQ-Junior Eysenck Personality Questionnaire) även för ungdomar i åldern 16-17 år.

Det fanns ytterligare en hypotes (c) i föreliggande studie vilken berörde könsskillnad, denna gång gällande graden av neuroticism. Hypotesen, att tjejer uppvisar en högre grad av neuroticism än killar fick signifikant stöd. Tjejer har i tidigare studier (Eysenck et al., 1964; Linde et al., 2007) uppvisat en högre grad av neuroticism än killar. Föreliggande studie stödjer därmed tidigare forskning. Detta överrensstämmer även med föreliggande studies stödda hypotes om en högre självkänsla bland killar än tjejer, då självkänslan likt graden av neuroticism båda kan kopplas till psykiskt välmående (Mahon et al., 2004; Watson, et al., 2002). En av förklaringarna till resultatet antas vara att tjejer är mer ängsliga än killar (Feingolds, 1994). Ängslighet är en av personlighetsegenskaperna som kännetecknar just neuroticism (Eysenck, 1968). Beträffande generalisering för detta resultat så används samma test i tidigare forskning (Linde et al., 2007) som i föreliggande undersökning. Att det inte fullt ut i föreliggande studie går att generalisera till liknande forskning då tidigare studier (Linde et al., 2007) berör en annan ålder på undersökningsdeltagarna anses inte vara något problem, utan slutsatsen kan istället utifrån föreliggande studie dras att tidigare forskningsresultat även gäller ungdomar i åldern 16-17 år.

Hypotesen (d) att det finns en signifikant könsskillnad berörande självkänsla fick stöd i föreliggande studie. Killar uppvisade en signifikant högre grad av självkänsla än tjejer. En tolkning av föreliggande resultat skulle kunna vara att killar har ett bättre psykiskt välbefinnande än tjejer (Socialstyrelsen, 2007). Självkänsla är, vilket tidigare nämnts kopplat till psykiskt välbefinnande (Mahon et al., 2004). Resultatet anses kunna generaliseras till tidigare forskning berörande ålder för undersökningsdeltagare (Ahlgren, 1991).

Den sista hypotesen (e) var att föräldrastöd modererar effekten av neuroticism på självkänsla. Resultatet gav ingen signifikant effekt och hypotesen fick därmed inte stöd i föreliggande studie. Variablerna föräldrastöd och neuroticism samverkar med andra ord inte. En möjlig förklaring till resultatet i föreliggande studie diskuteras nedan. Att personlighetsegenskapen neuroticism i tidigare forskning har visat sig vara föränderlig över tid, (Fahlke et al., 2007) samtidigt som föräldrastöd fungerar som ett skydd mot psykisk ohälsa och en låg grad av självkänsla (Arslan, 2009; Hair, et al., 2008; Park, 2009) har i föreliggande studie legat till grund för ett antagande om en bufferteffekt. Anledningen till att det i föreliggande studie ej funnits någon bufferteffekt antas bland annat kunna bero på att neuroticism är stabil över tid (Cervone et al., 2008) och det goda föräldrastödet därmed inte har den effekten att den modererar effekten av neuroticism på självkänsla. Generaliserbarheten anses av författaren vara svår att till fullo uttala sig om gällande utförandet och uträkningen av hypotes e, då denna hypotes på egen hand byggts upp av författaren utifrån tidigare forskning (Hair et al., 2008; Lonqvist et al., 2009; Mahon et al., 2004; Neiss, et al., 2009; Watson, et al., 2002) och därmed de övriga hypoteserna i föreliggande hypotes. Därmed hänvisas till ovan nämnda diskuterade generaliserbarheter i de övriga hypoteserna, för att kunna dra likheter till de olika deltesten som använts i föreliggande hypotes.

Sammanfattningsvis visar resultaten i föreliggande studie att det förekom ett negativt samband mellan neuroticism och självkänsla. Detta leder till de allt som oftast diskuterade ämnen arv och miljö. Personlighetsegenskapen neuroticism antas vara stabil över tid, (Cervone et al., 2008) samtidigt som den även visas vara föränderligt över tid (Fahlke, et al., 2007). Det är därför viktigt vid framtida forskning att studera personlighetsegenskaperna och dess strukturer över tid, hur och vad som påverkar dem/ riskfaktorer, såsom självkänsla, för att kunna förhindra en psykisk ohälsa. I föreliggande studie framkom även könsskillnader gällande både neuroticism och självkänsla. Att tjejer är både mer neurotiska och har en lägre självkänsla överensstämmer med tidigare forskning (Eysenck et al., 1964; Mahon et al., 2004). Resultatet i föreliggande rapport visar på en oföränderlig bild för tjejers "sämre" självkänsla. Det skulle därmed vara av intresse och behov att djupare studera anledningen till dessa könsskillnader som ett steg i ledet mot en bättre självkänsla för tjejer, samt ett större behov av omgivningens stöd för tjejer. Det förekom både signifikanta samt ej signifikanta samband mellan föräldrastöd och självkänsla, vilket antas kunna vara resultatet av en ökad betydelse av nära relationer till andra än föräldrarna, så som vänner. Att det även fanns ett positivt samband mellan föräldrastöd och självkänsla anses ligga som grund för vidare forskning och studier runt föräldrastöd och möjligen mer ingående på vad i föräldrarelationen som betyder mest för ungdomens psykiska hälsa. Att det i föreliggande studie ej fanns någon bufferteffekt förhindrar inte en framtida forskning berörande en möjlig samverkan av faktorerna föräldrastöd och neuroticism. Det antas kunna vara intressant att mer ingående studera enstaka "påståenden"/delar av föräldrastödet (med tanke på att innehållsvaliditeten ifrågasätts i föreliggande studie) och hur dessa möjligen samverkar med neuroticism och slutligen påverkar ungdomens självkänsla.

Referenser

Ahlgren, R. M. (1991). *Skolelevs självvärdering*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.

Arslan, C. (2009). Anger, self-esteem, and perceived social support in adolescence. *Social Behavior & Personality: An International Journal*. 37(4), 555-565.

- Barnombudsmannen. (2004). *Älskar, älskar inte: Om barns och ungas nära relationer. Barnombudsmannens årsrapport 2004.*
- Baron, R.M. och Kenny, D.A. (1986) The Moderator-Mediator Variable Distinction in Social Psychological Research: Conceptual, Strategic, and Statistical Considerations, *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1173-1182.
- Bederoff-Petersson, Jägtoft, Åström. (1968). *EPI-Eysenck Personality Inventory-synpunkter och svenska undersökningsdata.* Psykologiförlaget AB
- Boucher, H. C., Kaiping, P. K. P., Junqi, S. J. S., Lei, W. L. W. (2009). Culture and Implicit Self-Esteem: Chinese Are "Good" and "Bad" at the Same Time. *Journal of cross-cultural psychology*. 40(1), 24-45.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Volume 1. Attachment.* Harmondsworth: Penguin Books.
- Brottsförebyggande rådet. (2001). *Kriminell utveckling - tidiga riskfaktorer och förebyggande insatser.*
- Cervone, D., Pervin, L.A. (2008). *Personality: Theory and research.* New York: Wiley.
- Cullberg-Weston, M. (2006). *Ditt inre centrum: Om självkänsla, självbild och konturen av ditt själv.* Falun: Natur och Kultur.
- Erikson, H. E. (1969). *Ungdomens identitetskriser.* Stockholm: Aronzon-Lundin AB.
- Erikson, H. E. (1985). *Den fullbordade livscyklen* (sid. 69-74). Lund: Natur och Kultur.
- Eysenck, H.J., Eysenck, S. B. G. (1964). *Manual of the Eysenck personality inventory.* Kent: Hodder and Stoughton.
- Eysenck, S. B. G. (1965). *Manual of the junior Eysenck personality inventory.* London: University of London Press.
- Eysenck, H.J. (1968). *Fakta och fördomar.* Lund: Berlingska Boktryckeriet.
- Eysenck, H.J. (1970). *Crime and personality* (sid 100). Bucks: Aylesbury.
- Fahlke, C., Johansson, P.M. (2007). *Personlighetspsykologi.* Stockholm: Natur och Kultur.
- Feingold, A. (1994). Gender differences in personality: A meta-analysis. *Psychological bulletin*. 116 (3), 429.
- Hair, E.C., Moore, K. A., Garrett, S. B., Ling, T., Cleveland, K. (2008). The Continued Importance of Quality Parent-Adolescent Relationships During Late Adolescence. *Journal of Research on Adolescence*. 18(1), 187-200.
- Hedberg, M. (2006). *Personlighet, datorerfarenhet och upplevelse av datorfrustration.* (Opublicerad uppsats) Högskolan Dalarna, Institutionen för hälsa och samhälle.
- Huntsinger, E. T., Luecken, L. J. (2004). Attachment relationships and health behavior: the mediational role of self-esteem. *Psychology and Health*, 19(4), 515-526.
- White, J. H., Stephenson, G. M., Child, S. E. A., Gibbs, J. M. (1968). Validation Studies of the Eysenck Personality Inventory. *The British Journal of Psychiatry*. 114, 63-68
- JEPQ- Junior Eysenck Personality Questionnaire. Besökt 161209 på <http://www.edits.net/JEPQ.html>.
- Johnson, M. (2003). *Självkänsla och anpassning.* Lund: Studentlitteratur.
- Linde, L., Hedberg, M. (2007) Gender, neuroticism and experienced "stress" in situations involving computer problems, The XIIIth European Congress of Work and Organizational Psychology, Stockholm, 9-12 may.

- Lonnqvist, J. E., Verkasalo, M., Makinen, S., Henriksson, M. (2009). High neuroticism at age 20 predicts history of mental disorders and low self-esteem at age 35. *Journal of clinical psychology*. 65 (7), 781-790.
- Lynn, R., Martin, T. (1997). *Gender differences in Extroversion, Neuroticism and Psychoticism in 37 nations*. The Journal of Social Psychology. 137 (3), 369-373.
- Mahon, N. E., Yarcheski, A., Yarcheski, T. J. (2004). Social Support and Positive Health Practices in Early Adolescents: A test of mediating variables. *Clinical Nursing Research*, 13(3), 216-237.
- Martin, G. N., Carlson, N. R., Buskitts, W. (2007) *Psychology* (sid. 648). Harlow: Person Education.
- Martyn-Nemeth, P., Penckofer, S., Gulanick, M., Velsor-Friedrich, B. & Bryant, F. B. (2009). The relationships among self-esteem, stress, coping, eating behavior, and depressive mood in adolescents. *Research in Nursing & Health*, 32 (1), 96-109.
- Neiss, M. B., Stevenson, J., Legrand, L. N., Iacono, W. G., Sedikides, C. (2009). Self-Esteem, Negative Emotionality, and Depression as a Common Temperamental Core: A Study of Mid-Adolescent Twin Girls. *Journal of Personality*. 77 (2), 327-346.
- Nowicka, P., Hoglund, P., Birgerstam, P., Lissau, I., Pietrobelli, A., Flodmark, C. E. (2009). Self-esteem in a clinical sample of morbidly obese children and adolescents. *Acta Paediatrica*. 98 (1), 153-158.
- Olsson, M. (2008). *Matproblem och personlighet*. (Opublicerad uppsats) Högskolan Dalarna, Institutionen för hälsa och samhälle.
- Park, W. (2009). Parental Attachment Among Korean–American Adolescents. *Child & Adolescent Social Work Journal*. 26(4), 307-319.
- Pritchard, M. (2010). Does self esteem moderate the relation between gender and weight preoccupation in undergraduates? *Personality and Individual Differences*. 48 (2), 224-227.
- Rosenberg's self-esteem scale. Besökt 161109 på <http://www.wwnorton.com/college/psych/psychsci/media/rosenberg.htm>
- Siyez, D. M. (2008). Adolescent self-esteem, problem behaviors, and perceived social support in Turkey. *Social Behavior & Personality: An International Journal*, 36 (7), 973-985.
- Socialstyrelsen. (2005). *Mätning av barns och ungdomars psykiska hälsa – förslag till nationella och återkommande undersökningar*, sid 112.
- Socialstyrelsen. (2007). *Folkhälsa: Lägesrapport 2006*
- Statens folkhälsoinstitut. (2006). *Svenska skolbarns hälsovanor 05/06*. sid 35-40.
- Statens offentliga utredningar. (2001). *Barn och ungdomars välfärd*.
- Statens offentliga utredningar. (2006). *Ungdomar, stress och psykisk ohälsa; Analyser och förslag till åtgärder*.
- The Scientist. (1990). Besökt 141209 på <http://www.garfield.library.upenn.edu/classics1990/A1990CZ67300001.pdf>
- Vårdförbundet, Sveriges Psykologförbund, Akademikerförbundet SSR och Barnombudsmannen. (2002). *Elevhälsa. Rapport från enkätundersökning bland skolsköterskor, skolpsykologer och skolkuratorer*.
- Watson, D., Suls, J., Haig, J. (2002). Global self-esteem in relation to structural models of personality and affectivity. *Journal of personality and social psychology*. 83 (1), 185.
- Wu, C. H. (2009). The relationship between attachment style and self-concept clarity: The mediation effect of self-esteem. *Personality and Individual Differences*, 47(1), 42-46.

Yarcheski, A., Mahon, N. E., Yarcheski, T. J & Hanks, M. M (2008). Psychometric Evaluation of the Interpersonal Relationship Inventory for Early Adolescents. *Public Health Nursing*, 25 (4), 375-382.

Hej!

Jag studerar psykologi vid Högskolan i Dalarna och den här enkäten är en del av min C-uppsats. Det skulle vara till stor hjälp om du vill delta i undersökningen genom att besvara på nedanstående frågor. Enkäten består av tre delar. Titta gärna igenom varje del i enkäten när du är klar, då det är viktigt att du inte missar någon fråga. Deltagandet i undersökningen är både frivilligt och anonymt och du kan när som helst avbryta om du inte längre vill delta.

Tack på förhand för din medverkan!

Kön (ringa in)

Tjej   Kille

Del 1: Självkänsla

Nedan följer några påståenden vilka berör dina känslor om dig själv. Ringa in det påståendet som du tycker stämmer bäst överens med din uppfattning om dig själv.

1. Jag känner att jag är en person av värde, i alla fall lika värdefull som andra.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

2. Jag känner att jag har flera goda egenskaper.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

3. På det stora hela har jag en känsla av att jag är misslyckad.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

4. Jag kan göra saker lika bra som de flesta andra.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

5. Jag känner att jag inte har mycket att vara stolt över.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

6. Jag har en positiv inställning till mig själv.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

7. På det stora hela är jag nöjd med mig själv.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

8. Jag önskar att jag hade mer respekt för mig själv.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

9. Jag känner mig verkligen värdelös ibland.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

10. Ibland tycker jag att jag överhuvudtaget inte är något bra.

Stämmer Helt	Stämmer ganska bra	Stämmer inte särskilt mycket	Stämmer inte alls
-----------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------

Del 2: Föräldrastöd

Nedan följer några frågor vilka berör din uppfattning av relationen/stödet du får från din förälder/dina föräldrar. Ringa in det alternativ på skalan som du tycker stämmer bäst överrens med din uppfattning av relationen till din förälder/dina föräldrar.

1. Visar din förälder/dina föräldrar förståelse för dig?

Mycket ofta

Mycket sällan eller aldrig

1

2

3

4

2. Känner du dig älskad av din förälder/ dina föräldrar?

Mycket ofta

Mycket sällan eller aldrig

1

2

3

4

3. Har du det bra hemma?

Mycket ofta

Mycket sällan eller aldrig

1

2

3

4

4. Har din förälder/dina föräldrar tillräckligt med tid för dig?

Mycket ofta

Mycket sällan eller aldrig

1

2

3

4

5. Behandlar din förälder/dina föräldrar dig rättvist?

Mycket ofta

Mycket sällan eller aldrig

1

2

3

4

6. Kan du prata med din förälder/dina föräldrar om saker som bekymrar dig?

Mycket ofta

Mycket sällan eller aldrig

1

2

3

4

Del 3: Personlighetsformulär

Här följer några frågor, som rör ditt sätt att vara, känna och handla. Efter varje fråga finns en ruta, där du ska svara ”ja” eller ”nej”. Försök att ta ställning till om ”ja” eller ”nej” motsvarar ditt vanliga sätt att handla eller känna. Sätt ett kryss i kolumnen ”ja” eller ”nej” för vad som passar in på dig.

Arbeta relativt snabbt och tänk inte för länge över meningen i varje fråga. Det som är intressant är din omedelbara reaktion och inte vad du kommer fram till efter långvarigt och noggrant övervägande. Det bör inte ta mer än ett par minuter att besvara frågorna.

Titta gärna igenom formuläret en extra gång efteråt, så att du inte har missat någon fråga. Alla frågor måste besvaras. Det här är inget intelligenstest, utan helt enkelt ett sätt att få en uppfattning om ditt beteende. Det finns inga rätta eller felaktiga svar.

	Ja	Nej
1. Längtar du ofta efter att få uppleva något spännande?	☐	☐
2. Behöver du ofta uppmuntran från förstående vänner?	☐	☐
3. Är du vanligtvis bekymmerslös?	☐	☐
4. Har du svårt att finna dig i att få ”nej” på en fråga?	☐	☐
5. Brukar du stanna upp och tänka dig för innan du gör någonting?	☐	☐
6. Blir du sur ibland?		
7. Brukar du vanligtvis ”tala först och tänka sen”?	☐	☐
8. Känner du dig någonsin illa till mods utan skäl?	☐	☐
9. Är du sådan att du gärna tar stora risker?	☐	☐
10. Känner du dig plötsligt blyg när du ska prata med en främmande människa?	☐	☐
11. Gör du ofta saker oförberett och impulsivt?	☐	☐
12. Brukar du ofta oroa dig över saker som du inte borde ha sagt eller gjort?	☐	☐

	Ja	Nej
13. Föredrar du i allmänhet att fördjupa dig i någon slags litteratur framför sällskapsliv?	☐	☐
14. Har du lätt för att känna dig sårad?	☐	☐
15. Tycker du om att gå ut och roa dig?	☐	☐
16. Är du ibland mycket energisk och ibland oföretagsam?	☐	☐
17. Vill du helst bara ha några få utvalda bekanta?	☐	☐
18. Brukar du ofta dagdrömma?	☐	☐
19. Om någon bråkar och skriker åt dig, skriker du då och bråkar tillbaka?	☐	☐
20. Har du ofta skuld känslor?	☐	☐
21. Kan du släppa loss och ha riktigt roligt när du är på fest?	☐	☐
22. Anser du dig var spänd och överkänslig?	☐	☐
23. Tror du att andra uppfattar dig som särskilt ivrig?	☐	☐
24. Efter att du har utträttat något viktigt, har du ofta en känsla av att du borde ha kunnat göra det bättre?	☐	☐
25. Brukar du vara tyst och tillbakadragen när du är tillsammans med andra?	☐	☐
26. Har du tankar som mal i huvudet så att du inte kan sova?	☐	☐
27. Om du vill ta reda på något, slår du hellre upp det i en bok än att fråga någon om det?	☐	☐
28. Är du ibland så rastlös att du inte kan sitta stilla?	☐	☐
29. Tycker du om sådant arbete som kräver stor koncentration och uppmärksamhet?	☐	☐
30. Känner du dig yr ibland?	☐	☐
31. Brukar du göra saker och ting bättre om du själv får räkna ut hur ni ska genomföra det, än om du pratar med andra om det?	☐	☐
32. Blir du lätt irriterad?	☐	☐

	Ja	Nej
33. Tycker du om situationer där du måste handla snabbt?	☐	☐
34. Oroar du dig för att något hemskt ska inträffa?	☐	☐
35. Vill du hellre planera saker än att utföra dem?	☐	☐
36. Har du ofta mardrömmar?	☐	☐
37. Brukar det vara du som tar initiativet till att få nya vänner?	☐	☐
38. Besväras du av värk och smärtor?	☐	☐
39. Skulle du känna dig olycklig om du inte för det mesta hade folk omkring dig?	☐	☐
40. Anser du dig vara nervös?	☐	☐
41. Anser du dig ha ett något så när gott självförtroende?	☐	☐
42. Blir du lätt sårad när man kritiserar dig och ditt arbete?	☐	☐
43. Håller du saker och ting för dig själv, utom tillsammans med goda vänner?	☐	☐
44. Besväras du av mindervärdighetskänslor?	☐	☐
45. Har du lätt för att liva upp en tråkig fest?	☐	☐
46. Oroar du dig för din hälsa?	☐	☐
47. Brukar du tycka att det är värt att ta chanser, trots att du vet att utsikterna att lyckas är små?	☐	☐
48. Besväras du av sömnlöshet?	☐	☐

Tack för din medverkan!